

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

2. **Piaci szerkezet** – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzámérhető nagyságú szereplő

TISZTA OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

3. **Piaci szerkezet** – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzámérhető nagyságú, valamint elég sok, a piaci kereslet volumenéhez képes igen kicsiny szereplő

VEGYES OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

3. Piaci szerkezet – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzá mérhető nagyságú, valamint elég sok, a piaci kereslet volumenéhez képes igen kicsiny szereplő

VEGYES OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

Egy önálló kisvállalat nem életképes

- Bolygó, vagy szatellit vállalati rendszer
- Franchising vállalati rendszer
- Vállalati szövetkezet – franchising anyavállalat nélkül

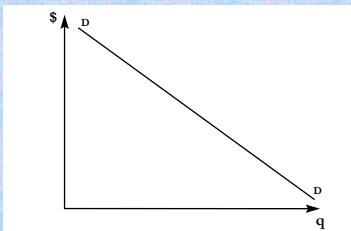
A közös jellemző: a kisvállalatok „eltűnnek”,

a 3. Piaci szerkezet átmegy 2. Piaci szerkezetbe

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

2. Piaci szerkezet – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzá mérhető nagyságú szereplő

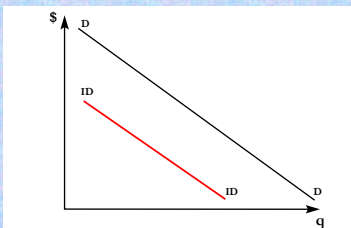
TISZTA OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

2. Piaci szerkezet – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzá mérhető nagyságú szereplő

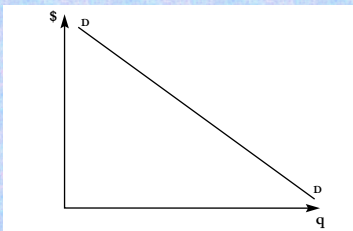
TISZTA OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

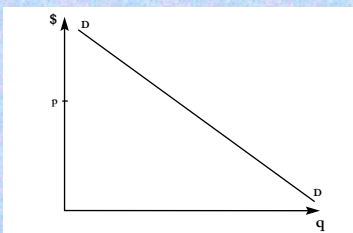
MONOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

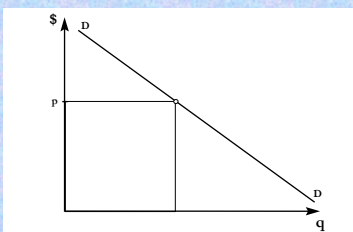
MONOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

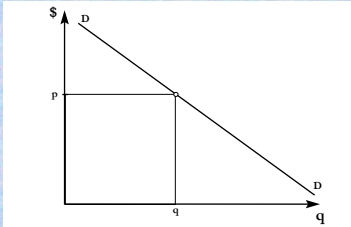
MONOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

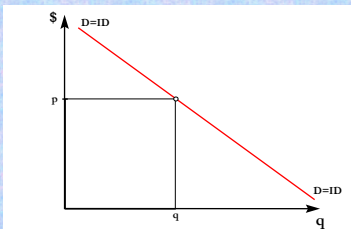
MONOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

MONOPÓL PIACI SZERKEZET

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

4. Piaci szerkezet – egyetlen vállalat képes a piaci keresletet kielégíteni

MONOPÓL PIACI SZERKEZET

*A monopóliumnak mindig olyan formája van,
ami számára a legjobb*

Piaci szerkezetek és formák (kínálati oldal)

2. Piaci szerkezet – néhány, a piaci kereslet volumenéhez hozzá mérhető nagyságú szereplő

TISZTA OLIGOPÓL PIACI SZERKEZET

Három forma lehetséges

- ✓ Homogén
- ✓ Gyengén differenciált
- ✓ Erősen differenciált

Homogén oligopól piac

Egy árversenyt a kezdeményezője biztosan elveszti.

Kartell (tökéletes összejátszás)

Ár-kartell

Kvóta-kartell

A disszidens jelenség

Fogoly-dilemma

A közlegelő tragédiája

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

	A másik		
Az egyik			

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

	A másik		
Az egyik		Vall	

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

	A másik		
Az egyik		Vall	
	Vall		

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

	A másik		
Az egyik		Vall	
	Vall	20 év	

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	
Az egyik	Vall	20 év	
	Nem vall		

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	
Az egyik	Vall	20 év	
	Nem vall	20,5 év	

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	
	Nem vall	20,5 év	

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	0,5 év

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		Vall	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	0,5 év

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		<i>Vall</i>	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	0,5 év

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		<i>Vall</i>	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	0,5 év

Homogén oligopól piac

Fogoly-dilemma

		A másik	
		<i>Vall</i>	Nem vall
Az egyik	Vall	20 év	0 év
	Nem vall	20,5 év	0,5 év

PIACI KUDARC!

Gyengén differenciált oligopól piac

Az egyes vállalatok különböző szerepet játszanak

Tökéletlen összejátszás

Vezető vállalat

Követő vállalat

Cournot modell – minden vállalat követőnek hiszi magát
Chamberlen modell – minden vállalat vezetőként viselkedik
Stackelberg modell – néhány vezető és sok követő vállalat

Erősen differenciált oligopól piac

Törekvés a **monopol helyzet** megszerzésére

Független akciók

MONOPÓLISTA VERSENY

A tökéletes és a monopolista verseny összehasonlítása

Tökéletes verseny

Monopolista verseny

A verseny célja

Bent maradni a piacon,
függetlenül attól, hogy a
többiek mit csinálnak

Kiszorítani a többieket
a piacról, monopol
helyzetet szerezni

A tökéletes és a monopolista verseny összehasonlítása

Tökéletes verseny

Monopolista verseny

A verseny módja

Törvénytisztelő szolid
taktikai alkalmazkodás,
rövid távú döntésekkel

A törvényesség határán
táncoló agresszív
stratégiai alkalmazkodás,
hosszú távú döntésekkel

A tökéletes és a monopolista verseny összehasonlítása

Tökéletes verseny

Monopolista verseny

A reklám szerepe

A reklám informatív
jellegű, a vállalatot és nem
a terméket reklámozza
Olcsó és pontos

A reklám az érzelmekre
hat, nem informatív,
mindig a terméket és a
márkát reklámozza
Költséges, hangos
kampányok

A tökéletes és a monopolista verseny összehasonlítása

Tökéletes verseny

Monopolista verseny

Racionalitás és hatékonyság

A szereplők racionális
döntései erősítik a
társadalmi hatékonyságot

Az egyénileg racionális
magatartás társadalmilag
nem mindig hatékony,
az egyénileg hatékony
magatartás nem mindig
racionális

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

A rövidtávú költségfüggvények

Időtávok:

1. *Nagyon rövid* (piaci) időtáv
2. *Rövidtáv* – alkalmazkodás a kibocsátás nagyságával
3. *Hosszútáv* – alkalmazkodás a vállalat méretével

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

- **Állandó (fix) költségek** FC – függetlenek a kibocsátás nagyságától
- **Változó költségek** VC – a kibocsátás nagyságától függenek
- **Teljes költségek** TC – $TC(q) = VC(q) + FC$

Rövid táv az, ahol **vannak** állandó költségek

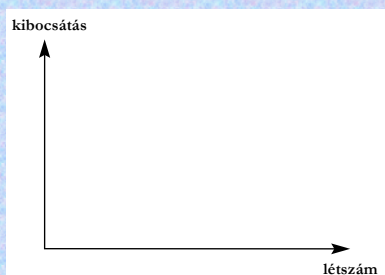
A rövidtávot meghatározó **legrugalmatlanabban** változó költség a munkaköltség

Hosszú távon minden költség változó költség

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

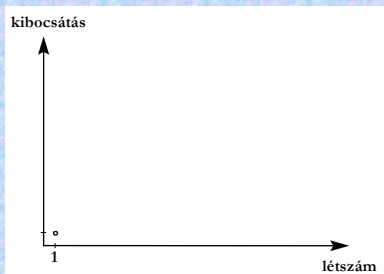

Teljes géppark
0 fő

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

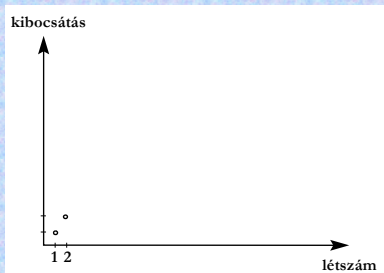

Teljes géppark
1 fő

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

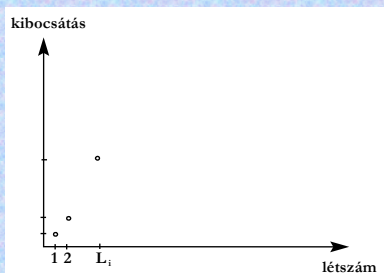

Teljes géppark
2 fő

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

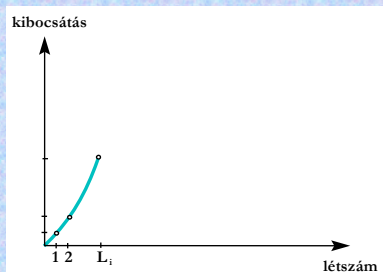

Teljes géppark
beüzemelve
 L_1 fő

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

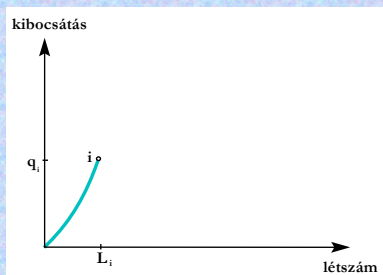
Teljes géppark
beüzemelve

L_i fő

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

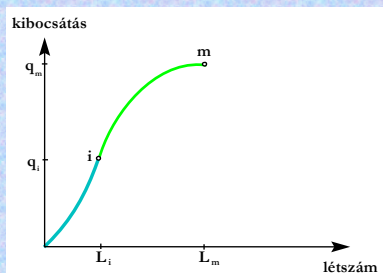

Növekvő
hozadék
szakasza

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

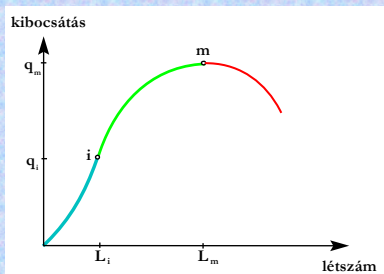

Csökkenő
hozadék
szakasza

Profitmaximalizálás

Tökéletesen versenyző piac

Parciális termelési függvény hozamgörbéje
(gondolatkísérlet)

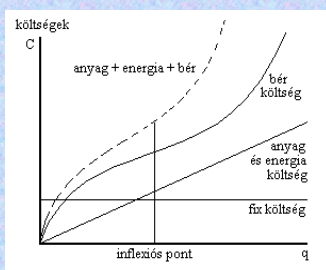

Kapun belüli munkanélküliség

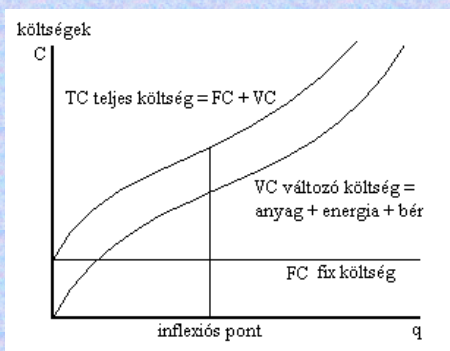
A változó költség függvénye

Anyag és energia költség (~lineáris)

Bérköltség (a munka hozadéki görbéjének inverze)

A teljes költség függvénye

Származtatott költség függvények

Teljes mennyiség függvények:

- Teljes költség TC
- (Teljes) változó költség VC
- (Teljes) fix költség FC

Átlagmennyiség függvények:

- Átlagköltség AC
- Átlag változó költség AVC
- Átlag fix költség AFC

Határmennyiség függvények:

- Határköltség MC
- Határ változó költség MVC
- Határ fix költség MFC

Származtatott költség függvények

$$AFC(q) = AC(q) - AVC(q)$$

Átlagmennyiség függvények:

- Átlagköltség AC
- Átlag változó költség AVC
- Átlag fix költség AFC

$$AC(q) = \frac{TC(q)}{q} =$$

$$= \frac{VC(q) + FC}{q} =$$

$$= \frac{VC(q)}{q} + \frac{FC}{q} =$$

$$= AVC(q) + AFC(q)$$

Származtatott költség függvények

$$MC(q) = \frac{dTC(q)}{dq} = \quad MC(q) \equiv MVC(q)$$

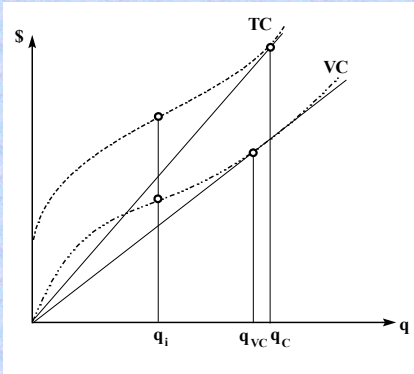
$$= \frac{d(VC(q) + FC)}{dq} = \quad \text{Határmennyiség függvények:}$$

$$= \frac{dVC(q)}{dq} + \frac{dFC}{dq} =$$

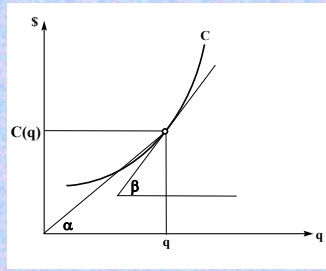
$$= MVC(q) + 0 = MVC(q)$$

- Határköltség MC
- Határ változó költség MVC
- Határ fix költség MFC

Származtatott költség függvények

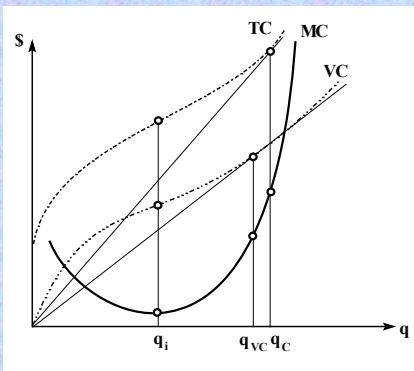
Származtatott költség függvények

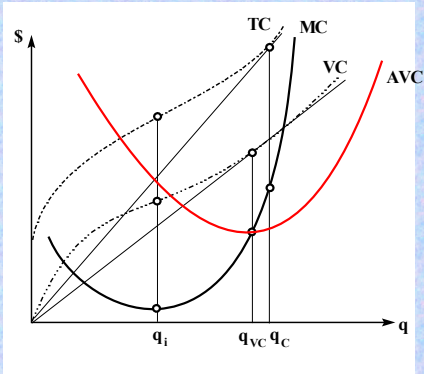
$$\text{tg}(\alpha) = \frac{C(q)}{q} = AC$$

$$\text{tg}(\beta) = \frac{dC(q)}{dq} = MC$$

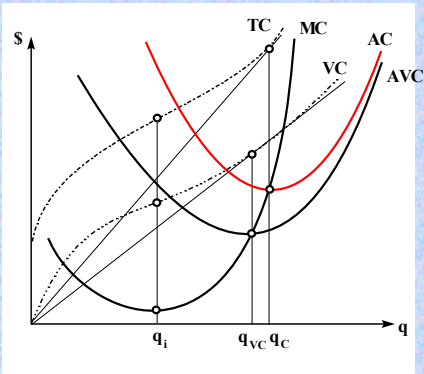
Származtatott költség függvények

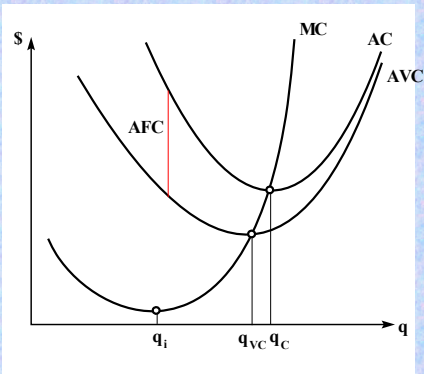
Származtatott költség függvények

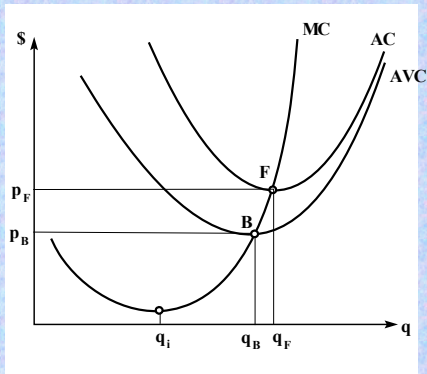
Származtatott költség függvények

Származtatott költség függvények

A költségfüggvények

Profitmaximalizálás rövid távon

A profitmaximum *általánosan* szükséges, de nem elégséges feltétele

$$\Pi(q) = TR(q) - TC(q)$$

$$M\Pi(q) = MR(q) - MC(q) \stackrel{\Pi_{\max}}{=} 0$$

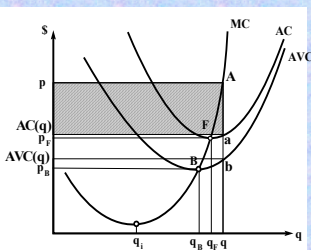
$$MR(q) \stackrel{\Pi_{\max}}{=} MC(q)$$

A profitmaximum szükséges, de nem elégséges feltétele *tökéletes verseny esetén*

$$MR(q) = \frac{dTR(q)}{dq} = \frac{d(p \cdot q)}{dq} \stackrel{TV}{=} p$$

$$p \stackrel{\Pi_{\max}}{=} MC(q)$$

Profitmaximalizálás rövid távon

$$A \square = p \cdot q = TR(q)$$

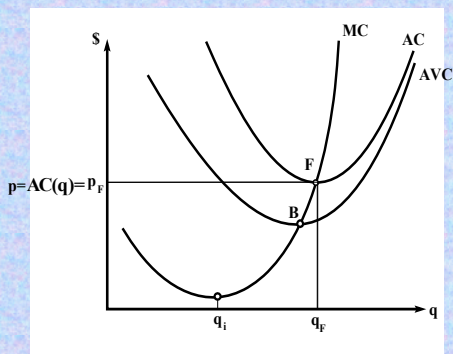
$$a \square = AC(q) \cdot q = TC(q)$$

$$b \square = AVC(q) \cdot q = VC(q)$$

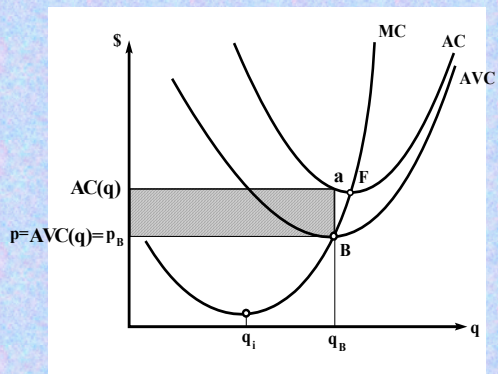
$$A \square - a \square = TR(q) - TC(q) = \Pi(q)$$

$$a \square - b \square = TC(q) - VC(q) = FC$$

Fedezeti pont

Üzembezárási pont

**Köszönöm a figyelmet,
további jó napot kívánok!**